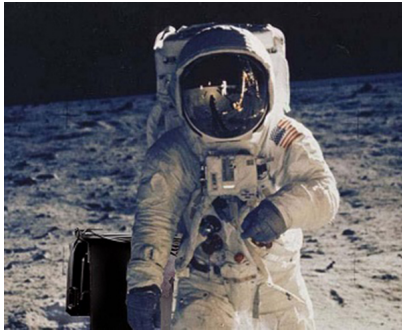

JESMO LI STVARNO BILI NA MJESECU?

Autor kult.com.hr - Krešimir Mišak

Petak, 30 Kolovoz 2013 11:57 - Ažurirano Petak, 30 Kolovoz 2013 12:01

Izvor: kult.com.hr

»Zbog podrhtavanja cijevi i njene dužine, kada ju astronauti pomiču, to utječe na podrhtavanje tkanine, što tada stvara dojam da zastava vijori. Na NASA-inim snimkama zastava se 'vijori' samo kada astronauti pomiču njen aluminijski nosač«

Nakon povijesnog spuštanja astronauta Neila Armstronga na Mjesec 1969. godine u NASA-inoj misiji »Apollo 11« desetljećima su se širila nagađanja kako taj događaj nije autentičan. Godine 2001. američki TV kanal »Fox« emitirao je dokumentarac koji je označio vrhunac javnog predstavljanja male skupine teoretičara zavjere. Dokumentarni film »Jesmo li se spustili na Mjesec?« počeo je ovim tekstualnim uvodom: »Sljedeći program bavi se kontroverznom temom. Iznesene teorije nisu jedino objašnjenje.«. Međutim, uvodna napomena nije puno pomogla u pokušaju da se osigura novinarska objektivnost. Bilo je to samo formalno ograđivanje autora od teme s kojom su se prije odlučili poigrati, nego je dokumentarno obraditi.

CAPRICORN ONE

Godine 1978. u režiji Petera Hyamsa snimljen je igrani film »Capricorn One«. Radnja filma prati pripreme NASA-ine svemirske misije koja treba otpremiti prva tri astronauta na Mars. Međutim, nekoliko minuta prije lansiranja vladini agenti prebacuju astronaute u skriveni hangar u pustinji. Raketa je lansirana prazna, bez posade. Astronautima je objašnjeno da je prije samo nekoliko tjedana pronađena pogreška u sustavu za održavanje života u letjelici. Zbog straha od javnog

poniženja, odlučeno je da se misija lažira. Astronauti su prisiljeni na suradnju te se pripremaju za lažno iskrcavanje na Mars u filmskom studiju na Zemlji. Cijeli se plan naizgled razvija uspješno, no kada prazna kapsula započne povratak na Zemlju fatalno sagori u atmosferi za vrijeme TV prijenosa. Astronauti na tajnoj lokaciji shvaćaju da su odsada javno mrtvi. Novinari kreću tragom priče kako bi razotkrili najveću podvalu u povijesti čovječanstva.

»Capricorn One« snimljen je devet godina nakon prvog spuštanja astronauta na Mjesec. Tijekom priprema za film pregledan je velik broj filmskih snimaka i fotografija programa Apollo. Producenti filma htjeli su da lažno spuštanje na Mars izgleda što bliže autentičnom spuštanju na Mjesec. No, »Capricorn One« pobudio je maštu i mnogih koji su film pokušali staviti u kontekst NASA-inih spuštanja na Mjesec i prikazati ih lažnim.

SKEPTIČNA TROJKA

Dokumentarni film televizije Fox o lažnim spuštanjima na Mjesec svakako ima zasluge u stvaranju standarda svih budućih dokumentaraca na ovu temu. Također, zahvaljujući njemu, medijsku pozornost osvojila su tri teoretičara kojima se otvorio put za daljnje nastupe. Famoznu trojku čine Bill Kaysing (bivši voditelj tehničke publikacije »Rocketdyne«), Ralph Rene (autor knjige »NASA Mooned America«) te Bart Sibrel.

Bill Kaysing prvi je objavio knjigu »We Never Went to the Moon« (Nikada nismo otišli na Mjesec) 1975. godine. U njoj je iznio neke od klasičnih argumenata koji danas tvore tu teoriju. Tvrdio je da je i Hyamsov film »Capricorn One« baziran na njegovoj knjizi, no međutim generalije filma nigdje ne navode njegove zasluge. Naime, Hayms je svoj projekt nudio holivudskim studijima još 1972. godine, a ideju za film dobio je godinama ranije dok je radio za medijsku kuću CBS. Tada je pomislio kako bi zabavno bilo snimiti film koji bi se bavio obmanjivanjem javnosti.

Kaysingove teorije zavjere imaju beskompromisnu kvalitetu. On smatra da su nesreće Apolla 1 (tri astronauta poginula prilikom testiranja misije u simulatoru 1967. godine) i space shuttlea Challenger (pogibija sedam astronauta prilikom lansiranja 1986. godine) bile namjerno planirane. Astronauti su »uklonjeni« jer su navodno htjeli javno progovoriti o NASA-inim obmanama.

SJENE, ZVIJEZDE, ZASTAVA I RADIJACIJA

Neke od najpoznatijih »anomalija« koje teoretičari zavjere iznose odnose se na fotografije i

filmove s Mjeseca. Teoretičari naglašavaju kako na mnogim fotografijama NASA-e sjene nisu paralelne. Obzirom da je na Mjesecu Sunce jedini izvor svjetla, po njima to jedino može značiti da je na mjestima snimanja bilo više umjetnih izvora svjetala, a to bi podržavalo teoriju da je cijelo slijetanje aranžirano u filmskom studiju.

U mnogim scenama, kada se Sunce nalazi iza astronauta, njegov skafander se u svim detaljima može vidjeti frontalno, umjesto da je silueta. Na snimkama se može vidjeti i vijorenje američke zastave, što bi opet trebalo biti nemoguće budući da na Mjesecu nema atmosfere. Ukazuje se i na to da na fotografijama nisu prisutne zvijezde.

Najjači argument usmjeren je na Val Allenove pojaseve radijacije koji okružuju Zemlju. Pojas ima dva sloja. Unutarnji sloj nalazi se na 3000 km, a vanjski na 20.000 km iznad Zemlje. Zastupnici teorije o zavjeri smatraju da astronauti ne bi preživjeli put na Mjesec zbog prolaska kroz ove pojaseve.

MOON STRIKES BACK

Teorija o lažnom spuštanju na Mjesec ušla je u kolektivnu svijest javnosti. Nakon dokumentarca televizije Fox na scenu je stupio znanstvenik koji je imao dovoljno strpljenja da se obračuna sa svim optužbama o zavjeri. Jay Windley bivši je inženjer i priznati povjesničar svemirskih misija Apollo. U suradnji s TV-kanalom Discovery Science 2003. godine realizirao je dokumentarac »The Truth Behind The Moon Landings« (Istina iza spuštanja na Mjesec). Windley i njegova TV ekipa kreirali su filmski set u kalifornijskoj pustinji Trona Pinnacles. Tijekom noći postavljen je jedan studijski reflektor koji je bio dovoljno snažan da simulira Sunce na mjesečevoj površini. U kadar su postavljeni glumci sa skafanderima i autentičnim kamerama kakve su koristili i astronauti NASA-e. Cijela postava snimila je čitav niz fotografija i filmova kako bi iskušali tvrdnje o sjenama, zastavi i zvijezdama.

Ono što je odmah bilo lako pobiti bile su tvrdnje o paralelnim sjenama. Naravno da sjene nisu uvijek paralelne kod jednog izvora svjetla. Smjerovi sjena umnogome ovise o terenu ispod objekta koji se promatra, kao i o izgledu samoga objekta koji baca sjenu. Kod NASA-inih fotografija kod kojih se detalji skafandera vide i frontalno, iako je izvor svjetla iza njih, zaključeno je da se svjetlost reflektira od tla na kojem stoje astronauti pa ih tako obasjava.

Zastava na Mjesecu ne vijori se zbog vjetra već zbog okomitog i vodoravnog nosača koji drži zastavu i sastavljen je od aluminijskih cijevi. Zbog podrhtavanja cijevi i njene dužine, kada ju astronauti pomiču, to utječe na podrhtavanje tkanine, što tada stvara dojam da zastava vijori. Na NASA-inim snimkama zastava se »vijori« samo kada astronauti pomiču njen aluminijski nosač. Kada prolaze pokraj zastave, ona stoji mirno. Vijorenje zastave na Mjesecu, uzrok je puhanja vjetra u filmskom studiju gdje su se lažirale svemirske misije, smatraju teoretičari zavjere.

Nakon razvijenih fotografija snimljenih u pustinji Trona Pinnacles, Windley također dokazuje da i na njima nema zvijezda. Razlog se jednostavno krije u ekstremnim kontrastima. Naime, cijelu scenu obasjava snažno studijsko svjetlo koje zasjenjuje noćno nebo. Kao i ljudsko oko, kamera se ne može u kratkim intervalima prilagoditi takvim uvjetima. Sličnu situaciju možete i sami iskusiti pokušate li gledati u noćno nebo ispod ulične svjetiljke, ili ako se nalazite na jarko osvijetljenom stadionu.

Opasnost od Van Allenovih radioaktivnih pojaseva također je racionalno objašnjiva. Ona ovisi o vremenu izloženosti. Po samome James Van Allenu, izloženost od minimalno mjesec dana unutar pojaseva postala bi opasna. Astronautima je trebao otprilike jedan sat da prođu kroz njih.

LASERSKI REFLEKTORI

Za one kojima sva ta objašnjenja nisu dovoljna postoji još jedan - konačni – argument. Odnosi se na činjenicu da su tijekom misija programa Apollo astronauti na Mjesečevoj površini postavili reflektne ploče koje služe za izračunavanje udaljenosti između Zemlje i Mjeseca. Zvezdarnica MacDonald pokraj Fort Davisa u Teksasu i danas koristi laserske reflektore u svojim eksperimentima. Zvezdarnica usmjerava laserske pulsove prema Mjesecu i do 240 puta godišnje. Zbog geometrije ploča, pulsovi se odmah odbijaju natrag na Zemlju gdje ih zvezdarnica bilježi. Jerry Wiant, voditelj zvezdarnice, naglašava da će pozdraviti svaki posjet za vrijeme ovih eksperimenata.

Paul Renne, ravnatelj geološkog centra u Berkeleyu, zadnjih desetak godina proučava mjesečevo kamenje te kaže da je nedvojbeno da ono potiče sa Mjeseca. Posebnu pažnju pri geološkim analizama privlače male kuglice stakla. Kroz laboratorijske pokuse dokazano je da su mjesečevi materijali stari 3,5 milijardi godina. Na Zemlji, isti se materijali mogu pronaći najveće starosti do 160 milijuna godina. Zemlja ne može očuvati takve staklene objekte zbog svoje konstantne geološke dinamike.

JESMO LI STVARNO BILI NA MJESECU?

Autor kult.com.hr - Krešimir Mišak

Petak, 30 Kolovoz 2013 11:57 - Ažurirano Petak, 30 Kolovoz 2013 12:01

Tijekom misije Apollo, NASA je imala 400 000 djelatnika koji su radili na programu. Teoretičari zavjere tvrde da je za lažiranje znala svega nekolicina ljudi. Uzmemo li u obzir da su u filmskom studiju zaista snimljene sve Apollo misije, kolika bi logistika bila potrebna da takva podvala uspije? Gdje su svi ti silni koordinatori scenografije, operatori na reflektorima, kamerama, maketari lunarnog modula, supervizori vizualnih efekata? U svakom visokobudžetnom filmu jasno je da je za realizaciju iluzije potrebna vojska ljudi.

NOKAUT ZBOG MJESECA

Najagresivniji zastupnik teze o lažnom spuštanju na Mjesec je Bart Sibrel, autor dokumentarnog filma »A Funny Thing Happened On the Way to the Moon«. Postao je poznat po nezgodnom običaju da u zasjedi presreće astronaute maltretirajući ih da se zakunu na Bibliju da su bili na Mjesecu. Najpoznatiji incident vezan uz njega odnosi se na susret s astronautom Buzzom Aldrinom. Godine 2002. Sibrel ga je zaskočio ispred hotela u Beverly Hillsu, optužujući ga da je lažljivac i lopov, nakon čega ga je Aldrin nokautirao. Sibrel je kasnije pokušao pokrenuti sudsku tužbu protiv Aldrina, no ona je bila odbačena.

Kada uzmemo sve u obzir, Apollo 11 zaista je bio mali korak za čovjeka, a veliki za čovječanstvo. Uostalom, jednoga ćemo se dana vratiti gore. Ondje čekaju odgovori i za najupornije skeptike - na onih nekoliko kvadratnih metara, na kojima još uvijek stoje postolja lunarnih modula.